

– формування у суспільстві правової ідеології партнерства населення і міліції;

– розробка цілей, складання планів, створення соціальних умов, добір і підготовка кадрів, визначення засобів, іншими словами, управління ресурсами для виконання всього зазначеного вище.

Ознаками вирішення вказаних завдань є подолання кризових ситуацій, досягнення стійкої співпраці, позитивного ставлення й порозуміння з навколишнім оточенням, що є важливою передумовою укріплення правопорядку в країні і верховенства закону. Все це значною мірою підвищить рівень роботи органів внутрішніх справ на усіх напрямках діяльності.

Загалом оцінити ефективність комплексної діяльності з публік релейшнз для органів внутрішніх справ можна завдяки визначенню її чітких критеріїв, зокрема:

- відкритість комунікації;
- ретельність слідкування за точністю інформації, що надійшла із зовні чи поширена у самій установі та її перевірка;
- інформованість населення;
- об'єктивність оцінки органів внутрішніх справ суспільством;
- професійність і висока культура співробітників ОВС України;
- недопустимість адміністративної ізольованості усередині структури; внутрішня мотивація;
- соціальна відповідальність за неправомірність дій;
- оновленість кадрів органів внутрішніх справ;
- стійкість (приємної) репутації іміджу органів внутрішніх справ як в нашій країні, так і закордоном.

Список літератури: 1. Паблік релейшнз. Теория и практика. М., 2000. 2. Програма розвитку партнерських відносин між міліцією і населенням // Звіт перед українським народом МВС України від 16.12.1999р. 3. Яковлев И. Паблік релейшнз в организациях. СПб., 1995. 4. Блэк Сэм. Введение в паблік релейшнз. Ростов на Дону, 1999. 5. Почепцов Г. Паблік релейшнз. Навчальний посібник. К., 2000. 6. Bunyard R.S. Police: Organization and Command. Harper, 1993. 7. Закон України «Про міліцію» // Відомості Верховної Ради України. 1991. №4; 1993. №11. 8. Бандурка О.М. Управління в органах внутрішніх справ України / Підручник. Х., 1998.

Надійшла до редколегії 21.02.2001р.

Є.В.Петров,

ад'юнкт каф. цивільно-правових дисциплін

Нац. ун-ту внутр. справ

ІНФОРМАЦІЯ ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВОВІДНОСИН

Сучасний етап суспільного виробництва характеризується бурхливим розвитком науки і техніки, розширенням масштабів інтелектуальної діяльності, підвищенням ролі науки в розвитку суспільства і вдосконаленням його виробничих сил. В умовах науково-технічної революції та ринкових відносин надзвичайно виріс рівень розподілу суспільної праці і значення

наукової діяльності та інженерно-технічної творчості. Виникнення колективних методів у трудовій діяльності людини, а пізній розподіл і кооперування праці викликали потребу в постійному обміні досягнутими результатами між окремими членами і цілими групами, які беруть участь у суспільному виробництві. Цей обмін неможливий без спеціального механізму забезпечення контакту та взаємного обміну інформацією між обома сторонами виробництва. Отже з приводу інформації виникають правовідносини, і перш за все, цивільно-правові.

В сучасній науці інформація розглядається з правової, філософської та кібернетичної точки зору. Буквальний переклад з латини терміну "informatio" (інформація) – це роз'яснення, викладення, повідомлення. З філософської точки зору поняття "інформація" визначив Н.Вінер: "Інформація – це не енергія и не матерія" [6, с.25]. До середини 20-х років ХХ ст. під інформацією розумілись відомості та повідомлення, які передаються людьми усно, письмово або іншим способом. З середини ХХ ст. інформація перетворюється у загальнонаучне поняття, яке включає обмін повідомленнями між людьми, людиною та автоматом, автоматом та автоматом; обмін сигналами у тваринному та рослинному світі.

На побутово-життєвому рівні уявлення під інформацією розуміється – сукупність певних відомостей, знань і повідомлень про будь-які об'єкти, явища і процеси. А.Д.Урсул визначає інформацію як різноманітні відомості про навколишній світ, які одержує (а точніше – здобуває) матеріальна підсистема під час її взаємодії з навколишнім середовищем [3, с.6]. На думку відомого американського математика Н.Вінера інформація це «...визначення змісту що отримано від зовнішнього світу в процесі нашого пристосування до нього і пристосування до нього наших почуттів»[6, с.8]. В той же час інформація повинна мати певне навантаження й застосування.

Як відмічає В.Г. Лукашевич, суто наукове поняття інформації певною мірою відвертається від змістовної сторони повідомлень і бере їх кількісний аспект. Кількість інформації визначається як величина обернена пропорційна ступеню імовірності тієї події, про яку йде мова в повідомленні [7, с.4]. У науковому визначенні поняття інформації існує два основних напрямки. У руслі першого напрямку, інформація подається як рівень (міра і критерій) організації системи. У контексті другого напрямку розкривається більш глибока сутність інформації, яка пов'язується з відношенням двох процесів, констатуванням її зв'язку з відображенням як загальною властивістю матерії. У теорії пізнання відображення розглядається як процес, під час якого відбувається відтворення деяких певних ознак і властивостей одного об'єкта на інший, внаслідок чого виникає відображення. Отже тим самим й підкреслюється можливий характер інформації й її товарність.

Можна виділити дві визначаючі й взаємодіючі сторони інформації: зміст повідомлення, який вже існує у зовнішньому оточенні, і споживача, навіть потенційного. Але тільки взаємодія з споживачем, надає змогу повідомленню "виділити" інформацію, окремо від споживача воно ніякої інформаційної субстанції не містить. Неправомірно розглядати інформацію безвідносно до процесу сприймання повідомлення. Інформація потрібна споживачу в якості

вихідного матеріалу для вироблення алгоритму прийняття рішення та для успішної дії в процесі реалізації функцій, зазначених соціальною роллю, яку він обрав у суспільстві. Тому, доки дані не організовані відповідним чином і не використовуються з будь-якою метою, вони не є інформацією.

Інформація характеризується низкою взаємопов'язаних властивостей, які розкривають та репрезентують це поняття. До них у науковій літературі відносять:

- наявність мети – інформування, оцінка, планування, контроль, пошук;
- наявність адресата – за відсутності споживача інформації, говорити про неї недоцільно;
- суб'єктивна цінність;
- спосіб і форма подання;
- повнота – повідомлення повинні охоплювати весь стан об'єкта за усіма керованими параметрами, при цьому додавання будь-яких інших відомостей не дає нових знань про об'єкт;
- необхідність – повідомлення повинно надавати тільки необхідні знання, скорочення інформації в повідомленні зменшує знання стосовно об'єкта, надмірність припускається тільки для спеціальних цілей;
- точність – кількісна характеристика параметрів, які визначають стан керованого об'єкта, і зменшення яких неприпустимо, а збільшення може бути зайвим:
- надійність;
- своєчасність і регулярність;
- придатність – синтезуюча властивість цінності, повноти, необхідності та надмірності, точності, надійності, своєчасності та регулярності [7, с.6]. До цього, на нашу думку, необхідно додати й таку характерну рису інформації як споживча якість.

Спираючись на виділені сторони інформації, можна дійти до головного висновку – в об'єктивній реальності не існує інформації взагалі. Її поява зумовлюється двома моментами: відображенням – об'єктивною передумовою появи будь-яких змін в оточуючому середовищі та активної пізнавальної діяльності суб'єкта – споживача інформації. В юридичній літературі поняття "інформація" розглядається як документовані або публічно оголошені відомості про події та явища, що відбуваються у суспільстві, державі та навколишньому середовищі [1]. Інформація може бути представлена у вигляді креслень, текстів, звукових та світлових сигналів тощо. У суспільстві циркулюють різноманітні види інформації: економічна, політична, правова, науково-технічна. Законодавець у ст. 18 Закону України «Про інформацію» виділяє крім цього ще декілька видів інформації:

- статистична;
- масова;
- інформація про діяльність державних органів та органів місцевого самоврядування:
- правова;
- інформація про особу;
- інформація довідково-енциклопедичного характеру;

– соціологічна [1].

В працях вчених Ч.Н.Азімова, Б.І.Бачило, А.Б.Венгерова, В.О.Копилова розглядається питання інформаційних відносин у суспільстві та відокремлюються від них науково-інформаційні правовідносини [3, с.12; 6, с.26-27]. Під правовідносинами розуміють суспільні відносини, які регулюються нормами права. Елементами правовідносин є: об'єкт, суб'єкт, суб'єктивні права та юридичні обов'язки.

Суб'єктами досліджуваних правовідносин є державні органи, органи місцевого і регіонального самоврядування, юридичні особи та громадяни України, міжнародні організації, іноземні юридичні особи і громадяни та особи без громадянства. Фізичні та юридичні особи виступають як творці і накопичувачі інформації, виробники, зберігачі, споживачі інформаційної продукції та послуг, а також як посередники у сфері інформаційної діяльності. В зміст правоздатності суб'єктів входять збір, зберігання, переробка та розповсюдження науково-технічної інформації. У зв'язку з цим суб'єкти правовідносин наділені суб'єктивними правами та несуть юридичні обов'язки.

Об'єктом правовідносин є документована на будь-яких носіях або публічно оголошена вітчизняна і зарубіжна інформація про події та явища в галузі політики, економіки, культури, а також у соціальній, екологічній, міжнародній та інших сферах. Товарність інформації передумовлює її як об'єкт цивільних прав, можливість передачі на договірній основі.

Визначення терміну "інформація" необхідно для з'ясування інформації як предмету інформаційних правовідносин у правовій системі. Невірне тлумачення інформації призводить до багаточисленних непорозумінь та суперечностей. Товарність інформації передумовлює її як об'єкт цивільних прав, можливість передачі на договірній основі.

Список літератури: 1. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992р. 2. Закон України «Про науково-технічну інформацію» від 25.05.1993р. 3. Азімов Ч.Н. «Научно-техническая информация и право». Х., «Вища школа». 1987. 4. Жуков В.И. «Правовой режим нетипичных объектов интеллектуальной собственности»// Правовое государство. Проблемы правотворчества. Тарту. 1989. 5. Кириско Є.Г., Козенко О.В., Поклонський Б.В. «Патент-во та науково-технічна інформація». К.. 1972. 6. Копылов В.А. «Информационное право». М., 1997. 7. Лукашевич В.Г. «До визначення поняття "інформація", що вживається в сучасному юридичному обігу»// Вісник ЗЮІ МВС України. Запоріжжя. 1998. 8. Шишка Р.Б. «Право інтелектуальної власності погляд на проблему»// Право України. 1999. №1.

Надійшла до редколегії 12.03.2001р.

*В.В. Ряценко.
магістрант Нац. ун-ту внутр. справ*

СВОБОДА СЛОВА ТА ОСНОВНІ АСПЕКТИ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗМІ В УКРАЇНІ

Свобода преси надає громадськості один з найважливіших способів дізнаватися та формувати суспільну думку стосовно ідей та поглядів політич-